

СУЧАСНИЙ СТАН РИНКУ ВЕТЕРИНАРНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ

*Ю. В. Тимошик, кандидат фармакологічних наук, асистент
В. Б. Духницький, доктор ветеринарних наук, професор
Національний університет біоресурсів
і природокористування України
timoshick.yulia@yandex.ua*

У статті наведено стан сучасного ринку ветеринарних лікарських засобів. Представлено структуру ринку, його сегментацію та асортимент ветеринарних лікарських засобів як вітчизняного, так і зарубіжного виробництва. Надано характеристику вітчизняних фірм-виробників із зазначенням лідерів. Також представлено іноземні фірми, продукція яких займає вагоме місце на ринку ветеринарних лікарських засобів України.

Ключові слова: *ринок ветеринарних препаратів, ветеринарна фармація*

Важливим чинником економічної ефективності тваринництва є забезпечення здоров'я тварин з метою отримання високих продуктивних показників та необхідної репродуктивної здатності. Тому, виробництво фармацевтичної продукції, призначеної для потреб ветеринарної медицини, є важливою умовою формування пропозиції продуктів харчування тваринного походження [10].

Останні роки характеризуються інтеграцією багатьох галузей народного господарства у світовий економічний простір, інтенсифікацією тваринництва, розвитком світового ринку ветеринарних препаратів, широким асортиментом закордонної ветеринарної фармацевтичної продукції. Всі ці умови актуалізували стратегічний розвиток, стійке функціонування та системне державне регулювання вітчизняної галузі ветеринарної фармації та ринку ветеринарних препаратів [9, 10].

На сьогоднішній день ринок ветеринарних препаратів тісно взаємопов'язаний з ринком препаратів для гуманної медицини, а разом вони формують фармацевтичний ринок. Слід зазначити, що ринок ветеринарних препаратів – це частина ринку засобів захисту здоров'я тварин. Крім того, його сегменти, призначені для сільськогосподарських тварин, є складовими ресурсного ринку для АПК, а для домашніх тварин – складовими ринку споживчих товарів [2, 3].

Мета досліджень полягає у вивченні сучасного стану ринку ветеринарних препаратів та його асортименту.

Матеріали і методика досліджень: аналіз та порівняння статистичних методів обробки інформації.

Результати досліджень. Ринок ветеринарних препаратів України має свої характерні особливості: тісний взаємозв'язок з ринком засобів для гуманної медицини; потреба в ефективному державному регулюванні; вторинний попит; низька еластичність попиту; покупці, не є споживачами; попит формується фахівцями ветеринарної медицини; потреба у специфічних препаратах; вплив морально-етичних норм [5].

Сегментація ринку зумовлена наступними: мотиви придбання ветеринарних препаратів (профілактика та діагностика захворювань, лікування хворих тварин, відтворення тварин, підвищення їх продуктивності, догляд за ними) та види тварин (домашні та сільськогосподарські); рівень державного регулювання (регульований, нерегульований ринок) [6].

Щодо структури споживання ветеринарних лікарських засобів, то як видно з рисунку 1, лідируюче місце займають препарати для великої рогатої худоби (36 %), трохи менший відсоток складають лікарські засоби для свиней (30 %) та птиці (31 %). Щодо дрібної рогатої худоби, то частка сегменту складає близько 3 %, для коней – 4 %, бджіл – 3,5 %, кролів – 7 % [6].

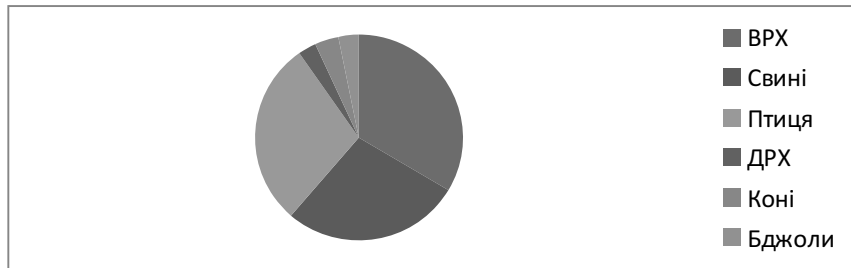

Рис.1. Структура споживання ветеринарних лікарських препаратів

В останні роки зростає обсяг національного ринку та водночас частка вітчизняного виробництва.

Відповідно до ХХ розділу Закону України «Про ветеринарну медицину» всі ветеринарні препарати до початку їх обігу та використання в Україні проходять державну реєстрацію. Порядок оформлення регулюється Положенням про державну реєстрацію ветеринарних препаратів та Положенням про державну реєстрацію кормових добавок, преміксів та готових кормів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2007 року № 1349.

Після отримання позитивного рішення на підставі експертного висновку, рішенням Державної фармакологічної комісії ветеринарної медицини та згідно наказу Держветфітослужби, ветеринарний засіб заноситься до реєстру ветеринарних препаратів, використання яких дозволено в Україні.

На сьогодні державний реєстр ветеринарних лікарських препаратів налічує майже п'ять тисяч найменувань. Даний реєстр включає такі розділи препаратів:

- ✓ лікарські засоби:
- антибіотики (ін'єкційні та для перорального застосування);

- протипаразитарні (антигельмінтики, препарати проти ектопаразитів та збудників протозойних захворювань);
 - ✓ імунобіологічні препарати (вакцини, сироватки, діагностикуми, живильні середовища, тощо);
 - ✓ готові корми для тварин;
 - ✓ премікси та кормові добавки;
 - ✓ дезінфікуючі засоби, інсектициди, родентициди;
 - ✓ інші ветеринарні засоби (ферментні препарати, тест-системи, тощо).

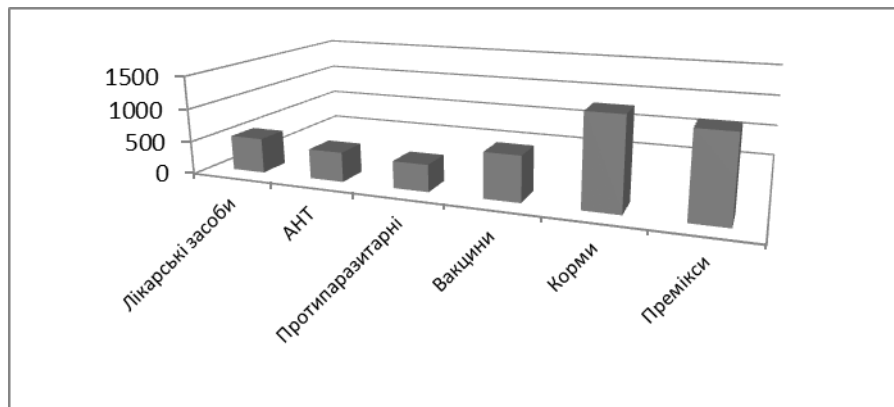

Рис. 2. Кількість ветеринарних лікарських препаратів, представлених на ринку України

Слід зазначити, що лідером серед ветеринарних препаратів є готові корми для тварин, а серед лікарських засобів – антибіотики.

Всі ветеринарні препарати, що зареєстровані в Україні виготовлені на вітчизняних підприємствах або іноземного виробництва [2].

Частка фірм-лідерів вітчизняного виробництва складає близько 80%.

Серед фірм вітчизняного виробництва слід виділити:

- ✓ «Укрзооветпромстач» (м. Київ);
- ✓ «Бровафарма» (м. Бровари);
- ✓ «Укрветпромстач» (м. Бровари);
- ✓ «Біофарм» (м. Харків);
- ✓ «Ветсинтез» (м. Харків);
- ✓ «Біо-Тест-Лабораторія» (м. Київ).

Згадані фірми – це потужні виробники ветеринарних препаратів і кормових добавок, які давно позитивно зарекомендували себе на ринку ветеринарних препаратів як в Україні, так і за кордоном. На сьогодні – це самодостатні компанії, які виготовляють близько 450 найменувань ветеринарних препаратів, з яких 51 імунобіологічних, 399 – хіміко-фармацевтичних та близько 100 – кормових добавок. Слід зазначити, що крім виробництва, вони займаються і дистрибуцією. Близько 155 найменувань продукції реалізується за межами України, а географія цих поставок налічує 15 країн.

Лідеруюче місце серед вітчизняних фірм-виробників займає «Укрзооветпромстач». Продукція даної фірми представлена широким асор-

тиментом. Це ветеринарні препарати (антигельмінтики, антимікробні, антипротозойні, антисептики, протипаразитарні, препарати для лікування хвороб шкіри, сульфаніламіді, дератизаційні, вітамінні препарати, дезінфіканти); біопрепарати (вакцини, сироватки); корми та кормові добавки [8].

Ще одним з найбільших в Україні виробників засобів для захисту тварин є «Бровафарма». Працюючи на українському ринку з 1992 року, підприємство отримало репутацію надійного постачальника якісних ветеринарних препаратів. Дана фірма займається виробництвом оригінальних ветеринарних препаратів високої якості. Асортимент продукції власного виробництва складає близько 110 найменувань, до переліку яких входять різні групи хіміотерапевтичних препаратів власного виробництва, протипаразитарні, антимікробні, вітамінно-мінеральні засоби, дезінфектанти, а також засоби для відтворення стада, наркозу, релаксації та препарати інших груп. Слід зазначити, що більша половина продукції експортується за кордон. Тісна співпраця ведеться з партнерами 13 країн. Потрібно звернути увагу на те, що в останні роки, «Бровафарма» представила на ринок України ряд інноваційних продуктів, які забезпечують надійний протипаразитарний та антимікробний захист тварин, а також вітамінні та мінеральні препарати [4].

Продукція іноземного виробництва поставляється в Україну такими фірмами, як: Intervet, Ceva SA, Bayer, Novartis + Lek, KRKA, Pfizer, Interchemi Werken, Fort Dodge, Elanco, Invesa та інші [4].

Ринок ветеринарних препаратів представлений дженериками (лікарські засоби, що продаються під міжнародними непатентованими назвами або під патентованими назвами, але відрізняються від фірмової назви розробника препарату) та препаратами аналогічними і подібними, тобто з однією діючою речовиною. Тому попит на необхідні засоби залишається незадоволеним. Крім того, зростає сфера тіньового обігу лікарських засобів [2, 5].

Виробникам слід звернути увагу на те, що в сучасних умовах на ринку України спостерігається складна ситуація зі створення нових інноваційних продуктів. Відсутні нові оригінальні препарати вітчизняних виробників та виробництво субстанцій для виготовлення ветеринарних препаратів. Технологічний рівень вітчизняних виробників лікарських засобів для ветеринарної медицини є досить низьким. Конкуренентоспроможність препаратів вітчизняного виробництва практично відсутня, а розробка нового препарату потребує великих затрат. Інноваційна діяльність у галузі ветеринарної фармації в Україні знаходиться на низькому рівні.

Спостерігається низька ефективність державного впливу на даний сегмент ринку, відсутність виробництва в Україні багатьох важливих для епізоотичного благополуччя біологічних препаратів та абсолютної більшості субстанцій для виготовлення хіміотерапевтичних засобів. Низькими залишаються обсяги експорту вітчизняних ветеринарних препаратів [5, 7].

Висновки

Ситуація на ринку лікарських засобів для ветеринарної медицини вітчизняного виробництва потребує суттєвих змін і жорсткого державного регулювання.

Список літератури

1. Бровафарма [Електронний ресурс]. / Режим доступу: <http://brovafarma.com.ua>.
2. Бушуєва І. В. Маркетингові дослідження розвитку ринку ветеринарних препаратів та області ветеринарної фармації / І. В. Бушуєва // Запорізький медичний журнал. – 2013. – № 3 (78). – С. 90–93.
3. Бушуєва І. В. Передумови та формування концепції економічного розвитку галузі ветеринарної фармації в Україні / І. В. Бушуєва // Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики. – 2013. – №2 (12). – С. 70–73.
4. Гаврилюк О. Г. Конкуренція на вітчизняному ринку ветеринарних препаратів / О. Г. Гаврилюк // Актуальні проблеми економіки. – 2005. – № 8. – С. 46–55.
5. Гаврилюк О. Г. Особливості ринку ветеринарних препаратів \ О. Г. Гаврилюк // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 9. – С. 19–27.
6. Гаврилюк О. Г. Сегментування вітчизняного ринку ветеринарних препаратів / О. Г. Гаврилюк // Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 5. – С. 63–73.
7. Крикавський Є. В. Основи концепції економічного розвитку галузі ветеринарної фармації України / Є. В. Крикавський, П. І. Вербицький, / О. Г. Гаврилюк // Економіка України. – 2007. – №10. – С. 59–70.
8. Укрзооветпромстач [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrzoovet.com.ua>.
9. Farm Animal Welfare Council (FAWC) [Електронний ресурс]. / Режим доступу: <http://www.fawc.co.uk/>.
10. OIE – World Organisation for Animal Health [Електронний ресурс]. / Режим доступу: <http://www.oie.int/>.

СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ РЫНКА ВЕТЕРИНАРНЫХ СРЕДСТВ В УКРАИНЕ

Ю. В. Тимошик, В. Б. Духницький

В статье приведено состояние современного рынка ветеринарных препаратов. Представлена структура рынка, его сегментация и ассортимент ветеринарных лекарственных средств. Дана характеристика фирм-производителей отечественных препаратов с указанием лидеров, также иностранных фирм, продукция которых занимает весомое место на рынке ветеринарных препаратов Украины.

Рынок ветеринарных препаратов имеет свои характерные особенности: тесная взаимосвязь с рынком средств гуманной медицины; потребность в эффективном государственном регулировании; вторичный спрос; низкая эластичность спроса; покупатели не являются потребителями; спрос формируется специалистами ветеринарной медицины.

Ключевые слова: рынок ветеринарных препаратов, ветеринарная фармация

CURRENT STATUS OF VETERINARY MEDICINES MARKET IN UKRAINE

Yu. Tymoshyk, V. Duhnytskyy

The article shows the state of the modern market of veterinary medicines, the structure of the market, its segmentation and range of veterinary medicines. The article describes the characteristics of the domestic manufacturers of products with an indication of the leaders and foreign firms whose products take important place in the market of veterinary medicines in Ukraine.

The market of veterinary medicines has its own characteristics, such as: close relationship with the medicines market; the need for effective state regulation; secondary demand; low elasticity of demand, customers are not consumers; the demand is formed by specialists of veterinary medicine.

Key words: *veterinary medicines market, veterinary pharmacy*

УДК 619:618.19-002:591.146:618.73

МОРФОЛОГІЧНИЙ СКЛАД МОЛОКА КОРІВ ЗА СУБКЛІНІЧНОГО МАСТИТУ

*Н. В. Тишківська, кандидат ветеринарних наук, доцент
Білоцерківський національний аграрний університет
natalya_tyshkivska@ukr.net*

У статті наведені результати дослідження молока корів клінічно здорових та за розвитку субклінічного маститу. У молоці визначали кількість соматичних клітин та його морфологічний склад. Було встановлено, що за розвитку субклінічного маститу у молоці зростає кількість сегментоядерних та паличкоядерних нейтрофілі, на фоні зниження кількості лімфоцитів.

Ключові слова: *соматичні клітини, епітеліальні клітини, лімфоцити, паличкоядерні, сегментоядерні нейтрофіли*

Забезпечення населення високоякісною і безпечною продукцією – актуальна задача сьогодення. Якісне та безпечне молоко отримують лише від здорових корів, дотримуючись санітарно-гігієнічних умов. Збільшення кількості соматичних клітин у середній пробі сирого незбираного молока важливий показник і свідчить про захворюваність корів на мастит. Молоко з високим вмістом соматичних клітин є небажаним для молокопереробних підприємств, адже воно є нестійке при зберіганні, у ньому знижений вміст білка і підвищений – мікроорганізмів. Наявність патогенних мікроорганізмів або їх токсинів у молоці є небезпечним для людей, адже може викликати розлади шлунково-кишкового тракту, токсикоінфекції.

© Н. В. Тишківська, 2015